

Vlaams
Parlement

ingediend op **564** (2015-2016) – Nr. 2
4 mei 2016 (2015-2016)

Verslag

namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening,
Energie en Dierenwelzijn
uitgebracht door Bart Nevens

over het voorstel van resolutie

van Els Robeyns

betreffende de eendagskuikens

Samenstelling van de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn:

Voorzitter: Tinne Rombouts.

Vaste leden:

Piet De Bruyn, Andries Gryffroy, Bart Nevens, Axel Ronse, Ludo Van Campenhout, Wilfried Vandaele;
Robrecht Bothuyne, Lode Ceyssens, Tinne Rombouts, Valerie Taeldeman;
Gweny De Vroe, Lydia Peeters;
Rob Beenders, Bruno Tobback;
Hermes Sanctorum-Vandevoorde.

Plaatsvervangers:

Jelle Engelbosch, Sofie Joosen, Jos Lantmeeters, Jan Peumans, Grete Remen, Sabine Vermeulen;
Sonja Claes, Jos De Meyer, Bart Dochy, Katrien Partyka;
Mathias De Clercq, Willem-Frederik Schiltz;
Els Robeyns;
Johan Danen.

Toegevoegde leden:

Stefaan Sintobin.

Documenten in het dossier:

564 (2015-2016) – Nr. 1: Voorstel van resolutie

De Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn besprak op 27 april 2016 het voorstel van resolutie van Els Robeyns betreffende de eendagskuikens (*Parl.St.* VI.Parl. 2015-16, nr. 564/1).

1. Toelichting

Els Robeyns heeft al een vraag om uitleg over de verhakseling van eendagshaantjes gesteld toen Duitsland een verbod instelde vanaf 2017 (*Vragen om uitleg* VI.Parl. 2014-15, nr. 2815). De techniek komt minder frequent voor in Vlaanderen, hier worden ze doorgaans vergast. Officiële cijfers over aantallen en technieken zijn er echter niet. De aantallen die circuleren, schommelen tussen de 9 en 15 miljoen dieren. De haantjes worden gedood omdat ze geen eieren leggen en te weinig bevreemd en dus economisch niet rendabel zijn. De resten worden meestal gebruikt als voeder in de dierentuinen.

Overal in Europa doodt de pluimveehouderij die perfect gezonde wezentjes. In Nederland is daar al jaren debat over. Daar zijn er al heel wat alternatieven bestudeerd. Zo is het mogelijk in het ei te kijken en dan de mannelijke eieren niet uit te broeden. Met omgevingsfactoren kunnen de dieren zo beïnvloed worden dat ze minder mannelijke eitjes leggen. Voorts zou met een merker genetische modificatie mogelijk zijn. Daar rijzen dan weer vragen bij over de invloed op de gezondheid van de kip. Tot slot is de combinatiekip onderzocht. Dat zijn haantjes van legkippen die ook voldoende vlees leveren. Ze kosten echter vier tot vijf keer meer dan de gewone hennen. In Nederland is er ondertussen een intentieverklaring ondertekend, door het ministerie van Economische Zaken, de Universiteit van Leiden en de Nederlandse organisatie van pluimveeorganisaties, om samen te zoeken naar een alternatief.

De KU Leuven ontwikkelde enkele jaren geleden een techniek om het geslacht in het ei te bepalen. De techniek heeft het voordeel dat hij niet-invasief is en er dus geen gaatje in het ei nodig is. Nadeel is dat de techniek enkel bruikbaar is voor bruine kippen en niet voor witte. In België zouden er vooral bruine kippen zijn, maar dat is niet overal zo, wat een nadeel is voor de commercialisering. Het geslacht zou kunnen bepaald worden na de elfde dag. Het ei dan vernietigen is niet alleen een diervriendelijkere aanpak, het is ook economisch voordeliger omdat er geen energie gaat naar het vernietigen van dieren. De KU Leuven heeft de sector gepolst naar interesse om de techniek te commercialiseren, maar die is niet zo enthousiast omdat de techniek enkel bij bruine kippen kan en pas na elf dagen. De minister heeft op een schriftelijke vraag geantwoord dat er nog een tweetal jaren nodig is om de techniek ook bruikbaar te maken voor witte kippen (*Schriftelijke vragen* VI.Parl. 2015-16, nr. 19, aan minister Ben Weyts).

Het probleem zou inderdaad beter Europees aangepakt worden, maar in het belang van de dieren wacht Vlaanderen beter niet. Duitsland bewijst dat het kan. Dit voorstel van resolutie gaat niet zo ver, het is een eerste aanzet om op termijn een verbod in te voeren. Ze is ervan overtuigd dat zoiets niet alleen aan de sector mag worden overgelaten. In het voorstel vraagt ze de regering het probleem in kaart te brengen; wetenschappelijk onderzoek naar alternatieven te stimuleren, met onder andere de commercialisering van de techniek van de KU Leuven; de dialoog aan te gaan met de pluimveehouderij; in afwachting erop toe te zien dat de eendagskuikens op een meer diervriendelijke manier gedood worden; op termijn een verbod te overwegen.

2. Bespreking

Hermes Sanctorum-Vandevoorde zal het voorstel steunen, voor hem mocht het zelfs nog verder gaan. Als de vernietiging van vele miljoenen dieren door geslachtsherkenning in het ei vermeden kan worden, zoals Duitsland blijkbaar denkt te kunnen vanaf 2017, waarom zou Vlaanderen dat dan niet kunnen?

Jelle Engelbosch begrijpt niet waarom het voorstel er is, het is een losse flodder, met grote woorden waar het bloed vanaf druipt. In Vlaanderen wordt geen enkel kuiken verhakseld. Als *Els Robeyns* een verbod op het slachten van kuikens wil, pleit ze eigenlijk voor vegetarisme. Vanaf welke leeftijd mag een kuiken volgens haar dan wel geslacht worden? Bovendien wordt elk dier dat voor consumptie gedood wordt, verondersteld gezond te zijn. Eendagskuikens zijn geen afval, maar voedsel voor dieren. De indiener heeft het over diervriendelijkere oplossingen, maar, mits de nodige zorgvuldigheid aan de dag gelegd wordt, is verhakselen dat. In een fractie van een seconde is het dier dood. Varkens worden ook verdoofd met gas vooraleer ze te slachten, volgens Europa de meest diervriendelijke manier. Hij begrijpt niet dat sp.a daar een probleem van maakt. Maar wat is diervriendelijker dan vergassing? N-VA zal het voorstel niet steunen.

Open Vld is principieel tegen de verhakseling van eendagskuikens, aldus *Gweny De Vroe*. De minister heeft aan Francesco Vanderjeugd geantwoord dat het in Vlaanderen niet gebeurt, dus is het voorstel van resolutie zonder voorwerp.

Bart Dochy deelt de inzichten van de leden van de meerderheid. Momenteel worden de eendagskuikens op de meest diervriendelijke manier afgemaakt, namelijk met CO₂ vergast, conform de Europese richtlijn en verordening. Als er bij controles toch verhakseling vastgesteld wordt, zijn er mogelijkheden om op te treden. Hij heeft het meeste problemen met de vraag van het voorstel om in afwachting van een verbod de dieren op de meest diervriendelijke manier af te maken. Op welke manier moet dat dan volgens *Els Robeyns*? De resten van de kuikens worden daarenboven gebruikt in diervoeding.

Stefaan Sintobin is het daarmee eens. Hij weigert een voorstel van resolutie goed te keuren over een probleem dat niet bestaat. Dat er cijfers verzameld worden, alternatieven gezocht worden en geconverseerd wordt met de pluimveehouderij, kan hij wel steunen. Dierenwelzijn is belangrijk, maar de economische rendabiliteit ook. Het voorstel heeft het daar niet over. Het prikken van eieren is arbeidsintensief en allicht ook duur. Ook hij wil weten wat diervriendelijker is dan het verhakselen of wat nu in Vlaanderen toegepast wordt? Wat zijn de financiële consequenties van andere methoden?

Els Robeyns vindt dat haar collega's slecht geluisterd hebben. Het voorstel gaat erover dat perfect gezonde kuikentjes gedood worden omdat ze economisch niet rendabel zijn. Of dat nu gebeurt met verhakselen of vergassen, als het kan vermeden worden door mannelijke eieren niet nodeloos uit te broeden, moet dat. Ze begrijpt dat zoiets niet op korte termijn kan, daarom is haar voorstel mild. Of ze vegetarisme voorstaat, heeft daar niets mee te maken. *Jelle Engelbosch* was het er eerder mee eens de techniek te vermijden als er alternatieven zijn, in het voordeel van het dierenwelzijn en de economie. De sector staat vast ook open voor alternatieven. Eieren prikken is inderdaad arbeidsintensief, maar voor de techniek van de KU Leuven is prikken niet nodig. De evoluties in Nederland en Duitsland bewijzen dat haar vragen niet absurd zijn, maar het is het recht van parlementsleden dit in het belachelijke te trekken.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde vindt het verwijt dat het voorstel niet coherent is, uit de lucht gegrepen. Wel valt te discussiëren over waar de ethische grens ligt. Maar daarover verschillen de meningen van *Els Robeyns* en *Jelle Engelbosch* niet

zoveel: de grens is of het dier voedsel voor de mens is. Eendagskuikens zijn dat niet, ze zijn op overschot en daarom worden ze gedood. Hoewel er wel een toepassing voor gevonden wordt, is dat niet het opzet. Het is echter een voorstel van de oppositie en dan verzint de meerderheid een reden om het niet te moeten goedkeuren.

Jelle Engelbosch is uiteraard voorstander van technieken die beter, diervriendelijker en economisch haalbaarder zijn dan verhakselen. Nu bestaat die methode niet én verhakselen komt niet voor in Vlaanderen.

Bart Dochy wijst erop dat de kuikens niet door de mens maar wel door dieren opgegeten worden. Zonder eendagskuikens moet er gezocht worden naar vervangende dierlijke eiwitten in diervoeder. In Duitsland zou er geen wet goedgekeurd zijn, maar wordt er wel met de sector overlegd over een vrijwillige stopzetting. Die is afhankelijk van de rendabiliteit en haalbaarheid van een techniek, ontwikkeld aan de universiteit van Leipzig, een invasieve methode waarbij het ei doorprikt wordt. Als de techniek op punt staat en algemeen toegepast wordt, wil hij er graag op terugkomen.

Els Robeyns herhaalt dat haar voorstel er net toe strekt alternatieven te stimuleren. Voor haar is het een groot verschil of dieren gekweekt worden voor menselijke consumptie dan wel als voedsel voor andere dieren.

3. Stemming

Het voorstel van resolutie betreffende de eendagskuikens (*Parl.St.* VI.Parl. 2015-16, nr. 564/1) wordt verworpen met 7 stemmen tegen 3.

Tinne ROMBOUTS,
voorzitter

Bart NEVENS,
verslaggever